

tati. Sploh pa so vse čete šmarskega okraja opremljene z izvrstnim, najmodernejšim orodjem, tako da lahko z ozirom na izvežbanost in izvrstno orodje nastopijo tudi pri največjih požarih z uspehom. Posebno zanimivo je bilo gledati signaliziranje povelj iz skoraj 1 km oddaljenega zamišljenega požarišča do vode, tako da povelj sploh ni bilo slišati in se je vaja vršila v največji tišini. Po vaji je imel predsednik župnega samaritanskega odseka tov. dr. Lorger zanimivo predavanje o prvi pomoči. Vsi gasilci in tudi ostalo občinstvo so predavanje z velikim zanimanjem poslušali. Zelo smo hvaležni župni upravi ter predsednikoma samaritanskega in kulturno-prosvetnega odseka, tov. dr. Lorgerju ter sodniku tov. Kokalju.

Ljubno v Savinjski dolini. Marsikdo bo morda mislil, da smo že vsi pomrli vsled gospodarske grize. Pa temu ni tako! Čeravno preti vsled slabe letine pri žitu stiska. Ponekod so komaj za polovico pridelali napram drugim letom. Krompir je ponekod prav lep, ajda tudi lepo kaže. Sadja je komaj toliko, da je omembe vredno. Lesna trgovina je tudi tako klaverna, posebno pa še cene lesu. — Imeli smo pomenljiv dan za tukajšnje Marijino družbo. V Marijini cerkvi na Rosuljah je obljubilo Mariji 24 vrlih mladenk zvestobo. Kolika sreča je bila za gg. domače pastirje in za mladenke ta dan vedo samo one, ki se niso bale ljudi in hudobnih jezikov, kot pa mnoge njihove tovarišice, ki jim niso hotele slediti. Dekleta, le vstrajajte in bodite v veselje gg. duhovnikom in Mariji, in plačilo vam ne bo izostalo! Imejte zmeraj pred očmi: »Kdor Marijo časti, se ne pogubi!«

Svetinje pri Ormožu. Že dolgo se nikdo ni oglasil. Pred pustom so se iz Zerovinec oglasili, potem smo zaspali in smo spali zimsko, spomladansko in poletno spanje, da pa ne bi predolgo spali, so nas prebudili žalostni jesenski zvonovi, ki so nam oznanjali prav žalostne vesti, oznanjali pa so žalostne vesti še tem bolj, ker so peli zadnje slovo štirim mrličem zaporedoma. Najprvo slovo so peli našemu zelo priljubljenemu g. upravitelju Ad. Friedlu, ki zapušča žalujočo ženo Anico. Preminul je v bolnici v Mariboru, pokopali smo ga na našem domačem pokopališču, kjer ima svojo grobnico. Komaj so jo dogradili, že so ga v njo položili. Pokopali so ga dne 30. avgusta. Peveci pa tudi otroci so mu zapeli lepe žalostinke. Ob odprtju grobnice in pred šojo pa tudi godba ni izostala. Drugi mrlič je bila Alojzija Hedžet, katera je bila priklenjena devet let na bolniško posteljo in je zelo Bogu vdano prenašala mučno bolezen. Dobivala je tolažbo iz domače cerkve. Pokopali smo jo v soboto dne 1. septembra. Tretji mrlič je bil Vinko Polak iz Ivanjkovec, kateri zapušča ženo in osem nepreskrbljenih otrok. Tudi ta je že več let bolehal na sušici. Ni ga moglo ozdraviti nobeno zdravilo, ker zoper to bolezen jetiko ni nobenega zdravila. Tega smo pokopali v nedeljo 2. septembra. Zapeli so mu tudi neutrudljivi pevci dve žalostinki doma in ob odprtem grobu. Kljub slabemu vremenu so prišli rodbina in znanci od blizu in daleč, tako da se je zbrala velika množica ljudstva. Zdaj pa še naj omenim četrtega mrliča. Gre za ubogega viničarja, a je tudi potrebno, da se ga spomnimo. Pisal se je Franc Kuzman. Bil je daleč na okoli znan kot dober gospodar in viničar na Libanji. Bil je viničar in gospodar, da mu ga ni najti nasledrka, pa tudi sosed, tako da ga težko pogrešamo. Pokopali smo ga v torek dne 4. sept. Bil je zelo priljubljen pri vseh, kar je postal njegov pogreb. Čeravno je bil delavnik, je bila zelo velika množica žalujočega ljud-

stva navzoča. Še njegov oskrbnica ga je spremljala na zadnji poti, ker je bil priden in vesten viničar. Bil je družbenik moške Marijine družbe. Tuči ta je bil bolan več let. Iskal je zdravila povsod pri zdravnikih, v bolnici, pa tudi domača zdravila je užival, a nobeno zdravilo ne ozdravi te krute bolezni sušice. Zapustil je žalujočo mater, ženo, dva nepreskrbljena otroka in še dva brata. Zelo lepa navada je pri Svetinjah, da grejo pogrebcu k sv. zakramentom in darujejo sveto obhajilo za dušo rajnega.

Iz zagreške torbe. V nedeljo je bil pa kar celi Zagreb naš! Vseposod smo popeljali rajhenburške božjepotnike, ki jih je »Varstvo« pripeljalo od Lurške Marije v Rajhenburgu še nekaj postaj dalje do Zagreba. Pa jih nismo sprejeli z muziko. Kaj bomo, če je pa nimamo. Kar tako po naši stari navadi smo si podali roke in si povedali pozdravno besedo in konec ceremonij, ki niti pričele niso. 340 jih je bilo, če vštajem tudi one, ki so se kot zamudniki pripeljali z naslednjim vlakom. In potem smo mehčali zagreške trde ceste. Gre do se zake takle trd sprehod človeku v podplate, tako da bi bil popoldne že kar vsem dobrodošel tisti, ki bi za nami stolček nosil, da bi se imel kam odložiti tam doli v Maksimiru pred kletko tigrovo levovo. Pa ni bilo niti časa za počivanje, zakaj treba je bilo kar: hi, hi! Se tako je bil dan prekratek, da nekateri niso videli ne Sv. Roka, ne Marije na Kamenitih vratih... Ob sedmih zvečer so bile kaj ugodno prijetne klopi v jezuitski cerkvi, kjer so se vršile večernice. Govor je imel g. svetnik Markun. Nato so bile pete liturgije. Lepa je bila ta slovesnost v veličastni in mogočno razsvetljeni cerkvi Jezusovega Srca. Potem je bil pa še dolg večer. Kam s trudnimi popotniki? Zato je bilo kar najbolj umestno, da je Slomšekovo prosvetno društvo poskrbelo za razvedrilo. Takole za smeh smo napravili, ne za ono kritiko, ki gleda z velikimi očmi, ampak za trudne romarje, ki le še drobno gledajo, da ne bi prezgodaj zaspali, da bi se od srca nasmejali in da bi dobre vtise odnesli s seboj in drugim povedali, da je bilo lepo, ker mi si takih obiskov še želimo in upamo, da se bo tudi ob letu vzdignilo veliko število tistih, ki bodo poromali k Mariji v Rajhenburg in obiskali tudi nas, ki je nas Sava zanesla čez meje slovenske zemlje. Tako za smeh, pravim, je bilo. Ono o »Davku na samce«, maaj primerno pač za romarje, a najprimernejše za zaspane popotnike. Pa tudi ono o »Vujcu Martinu«, ki je »kralju klenkal s kraljevim zvonom za god« in zato od »biškupa« v znak priznanja »dobil čika«. Prav prijeten je bil večer in kaj kmalu je bila ura polnoč. S tem je bila zgodba za nas tu končana. — V soboto, na praznik, jo smo urezali pa mi zagrebški Slovenci malo ven. V Gračane in v Remete. Lep sprehod. V Gračanih smo malo zapeli, malo pa tudi v Remetih, kjer je bilo ta dan žegnanje. Bilo nas je kakih 150. — V nedeljo dne 16. sept. smo jo mahčili »na planine« k Sv. Jakobu in na Steme.

Tolovajska nadloga v Mandžuriji.

Ni dolgo tega, ko je bil napaden na progi Harbin—Hsingking v Mandžuriji ponočni ekspresni vlak od tolovajev. Napad je zahteval poleg popolnega izropanja potnikov še 28 mrtvih. Omenjena drznost mandžurskih tolovajev

je vzbudila pozornost celega kulturnega sveta, ker so bili v vlaku napadeni, izropani ter ubiti bogati kitajski trgovci, japonski vojaški dostojanstveniki in imenitnejši člani ruske izseljeniške kolonije v Harbinu.

Treba še pomisliti, da nastopajo ti mandžurski roparji z nepopisnimi grozovitostmi. Da pride tolovaj hitreje do uhana, odreže žrtvi uho; da oropa lep prstan, odreže prst in mu je vse eno, če gre pri iztirenju vlaka za težko ranjene, ali za take, ki hočejo pobegniti pred napadalci.

Svet se vprašuje: Kako je mogoče, da se je tolovajstvo tako razpaslo po Mandžuriji, ker je vendar ta ogromna, razsežna pokrajina pod nadzorstvom Japonske?

Odgovor na to vprašanje je mogoč, če pomislimo, kako so sestavljene mandžurske tolovajske tolpe. Pretežna večina tolpe obstoja iz pobeglih kitajskih vojakov ter iz obubožanih kitajskih kmetov. Njihovi kolovodje so iz vrst kitajskega izobraženstva, ki je študiralo v Evropi, ali pa so bivši častniki ter višji uradniki. Gre za povsem obupane, ki nimajo ničesar drugega za zgubiti kakor golo življenje. Tolovaji se dobro zavedajo, da jih čaka smrt, ako padejo oblasti v roke.

Kot roparji se klatijo po Mandžuriji vsi oni, ki so bili v številnih kitajskih prekucijah ob vse in znajo, da je pribežalo v Mandžurijo na tisoče bogatih Kitajcev. In zlati reki, ki je pritekla iz Kitajske v Mandžurijo, sledijo tolovajske tolpe.

Minula bodo desetletja, predno bodo uspelo Japoncem, da bodo očistili z jekleno pestjo razsežno Mandžurijo deset in desetisočev obupanih, ki so se zatekli v to pokrajino, da se preživijo z ropanjem, dokler jih ne objame smrt!

*

Položaj Rusije in Japonske.

Nista stala kmalu v nasprotju dva tako zvrta, prekanjena in zahrbtna sovražnika kot sta sovjetska Rusija ter Japonska. Sovjeti hujskajo v Mandžuriji svoje pristaše proti Japonski, kvirajo železnično progo in ropajo vlake, a hočejo biti pri vsem tem popolnoma nedolžni. Japonska zapira in goni pred sodišče sovjetske uradnike pri vzhodni kitajski železnici, a tudi trdi, da je pri tem nedolžna. Vse to dela baje — mandžurska vlada. In Japonska ima še vedno željo radi prodaje te železnice se s sovjeti pogajati.

Rusija želi vstopiti v Društvo narodov, a v tem času pošilja izvršilni odbor komsomola (komunistične zveze mladine) tajni oklic svojim pristašeni

Skrofulozne rane. Ta dolga bolezen nakazi človeka, ker mu še po ozdravljenju pušči vidne nelepe brazgotine. »Fitonine« take rane hitro ozdravi, ne da bi ostali kakršnikoli znaki. Steklenica »Fitonina« stane 20 Din v lekarnah. Po poštnem povzetju 2 steklenici 50 Din. Pouché knjižico šte. 18 pošlje brezplačno »Fitonin« dr. z o. z., Zagreb I-78. (Reg. pod šte. 1281 od 28. VII. 1933.)

po Evropi: »Mladi delavci, vojaki in mornarji niso dolžni braniti domovine buržujskih rabeljev. Ne spodobi se, da bi za tako domovino umirali. Dolžni so, da gredo na ulice ter sodelujejo pri stavkah in nemirih, podobnih tem, ki v Avstriji, v Zedinjenih državah Sev. Amerike, na Poljskem in na Japonskem že pretresajo kapitalistični svet. Buržuaziji ne smemo dati niti trenutka oddiha. Mladi vojaki in mornarji se morajo pobratiti s stavkujočimi. Z orožjem v roki morajo prestopiti v vrste uporne množice in, če bi se začela vojna, morajo obrniti svoje bajonete proti kapitalistom!«

Tako se glasi tajni oklic komsomola. Seveda sovjeti so pa pri vsem tem čisto nedolžni ter so kot država reda, pravice in poštenosti vstopili v — Društvo narodov.

Japonska je imela zadnji čas velike pomorske in zrakoplovne manevre ter se vneto pripravlja za vojno. Vkljub temu je vsa navdušena in zavzeta za mir. Zato je japonski poslanik v Moskvi predložil namestniku zunanjega ministra Litvinova, Stomonjakovu, da naj bi se ob mandžurski meji japonska in ruska vojska pomaknili za 50 km nazaj od meje, češ, na ta način bi se preprečili spopadi obmejnih čet. Stomonjakov na to ni nič odgovoril, rekel je le, da bo stvar predložil sovjetski vladi.

Mesto Stomonjakova odgovarjajo »Izvestja«: »Popolnoma jasno je, da je japonski predlog poteza na šahu japonske vlade. Če bi sovjeti sprejeli ta predlog, bi Japonska mnogo pridobila, Rusija pa izgubila. Japonska bi lahko in naglo vzela svoje vojaštvo iz postojank, kjer bi se mogli vršiti spopadi, a to bi položaja japonskih vojsk nič ne izpremenilo. V poljubnem trenutku bi se japonska vojska spet mogla naglo vrniti na stare postojanke.

Popolnoma drugačen je položaj za sovjetsko vojsko. Pa japonskem predlogu bi rusko vojaštvo moralo zapustiti tudi Vladivostok in več strategično važnih krajev na vzhodnem pobreežju, s čimer bi se varnost ruskih obmejnih krajev znatno poslabšala. Kdo bo garantoval sovjetski vladi, da Japonska nekega dne ne bo dobila apetita po — Vladivostoku in po drugih nezavarovanih krajih Sibirije?«

Tako piše sovjetski vladni list. Japonska sicer trdi, da ne mara za rusko ozemlje, toda nenaden apetit bi se ji le znal vzbuditi po ruski zemlji in tedaj bi bilo za sovjete že prepozno. — Možnost oboroženega spopada med Japonsko in Rusijo torej ni odstranjena. Zato se obe državi še dalje pripravljata. Rusija se je v zadnjem času močno utrdila v vzhodni Sibiriji, v Vladivostok pa je dobila mnogo novih podmorskih čolnov, orožja in vojnih potrebščin. Poveljnik vzhodne armade, general Blücher, je izdal ukaz, da se morajo vsi na dopustu bivajoči oficirji v 48 urah vrniti k svojim vojaškim oddelkom.

Al. Koželj.

Poslednje vesti.

Politične novice.

Rusija je zasedla svoje mesto v Zvezi narodov dne 18. septembra.

Proti sprejemu Rusije v Društvo narodov so glasovali: Švica, Belgija, Portugalska, Argentina in Nizozemska.

Domače novice.

Odgovor kralja na brzojavko z mariborskega evharističnega kongresa. Med beležkami

»Po katoliškem svetu« objavljamo v današnji številki odgovor na brzojavki, kateri sta bili poslani z mariborskega kongresa sv. Očetu in papeškemu nunciju: Iz kraljeve pisarne je prejel škof dr. Ivan Tomažič dne 15. sept. naslednji dopis: »Njegovo Veličanstvo kralj je sprejel lepe želje udeležencev na evharističnem kongresu vernikov lavantinske škofije v Mariboru in je blagovolil naročiti tai, da Vam in udeležencem na kongresu izjavim zahvalo. Minister dvora Milan Antič.

Mariborska šolska sestra umrla. V Mariboru v samostanu čt. šolskih sester je umrla s. Šolastika Frančiška Žurman. Rajna je bila doma od Sv. Križa pri Rogiški Slatini in je dosegla starost 70 let. Blagi rajni svetila večna luč!

Pod vlak. Dne 17. septembra zjutraj kmalu po 5. uri, se je vrgel pod osebni vlak iz Maribora na Teznu pri Mariboru 31letni trg. poslovodja Božidar Kumer, ki je bil zaposlen pri ljubljanski tvrdki Perdan. Mladi mož se je mudil v Mariboru na dopustu. Ko so potegnili truplo izpod lokomotive, je že bilo čisto razmesarjeno.

Ženska šla pod vlak. Dne 17. septembra ob pol 9. uri zvečer se je vrgla v Studencih pri Mariboru pod vlak 17—18letna Karla Forstner, frizerka. Vzrok samoumora je nesrečna ljubezen.

Neznane obešenca so našli v neki kleti pri St. Lenartu v Slovenskih goricah. Truplo je kazalo znake poškodb in radi tega je bilo odrejeno raztelesenje trupla in preiskava.

Nesreča dninarja. V Rogoznici pri Ptujso so podirali zid blivše opekarnice Macun. Zid se je porušil in pokopal pod seboj 28letnega dninarja Stefana Šaberl iz Trnovca-Sele. Izpod ruševin so ga potegnili ljudje z opasnimi notrajnimi poškodbami in ga prepeljali v ptujsko bolnico.

Avtobusna zveza Ptuj—Haloze. Poštna upr. bo uvedla s 1. oktobrom avtobusno vožnjo Ptuj — Sv. Vid — Sv. Andraž — Sv. Barbara — Sv. Marko — Ptuj. Ako bo promet dobičkanosen, bo ostal stalno.

Velika poneverba. Pri veliki trgovini z železnino Rakusch v Celju so odkrili velike poneverbe, ki so jih že dalje časa izvrševali nekateri uslužbenci tvrdke. Iz podjetja so odnašali marsikaj ter so plen nato pustili prodajati. Škoda je zelo velika. Policija je nekaj krivcev že aretirala. Preiskava se nadaljuje in se pričakuje nova odkritja.

Obsodba radi uboja lastne žene. Mariborsko sodišče je obsodilo 57letnega posestnika Ivana Cizariča iz Pavlovcev pri Ormožu na tri leta robije, ker je do smrti pretepel svojo ženo letos dne 16. marca. Do zločina je došlo, ker se je udajala žena pijači.

Pregnani vlomilci. V noči na 14. september je šest neznanih moških s silo odprlo železni rolo na vratih trgovine g. Rednaka na Teharjih pri Celju. Izrezali so že šipo na notranjih

vratih, ko je slučajno prišel mimo neki delavec, ki je šel v tovarno na delo. Vlomilci so se ga prestrašili in pobegnili v noč.

Mož ustrelil ženo in mater sedmih otrok. Na Viču pri Ljubljani se je odigrala dne 17. septembra strašna žaloigra. 41letni Jakob Mrzlikar iz Viča je ustrelil svojo ženo in mater sedmih otrok. Po zločinu se je predal Jakob Mrzlikar sam policiji.

Umor matere osmero otrok. Dne 17. sept. je bila umorjena v svoji hiši v Dolenji vasi na Dolenjskem 57 let stara Marija Puš, mati osmero otrok. Morilec je žensko zaklal v kuhinji, ko je lupila krompir. Umora je osumljen 20letni Karl Zlobec iz Dolenje vasi.

Jetniški begunec zaboden od orožnika. Med novicami poročamo, kako je ušel iz jetnišnice ljubljanskega okrožnega sodišča Anton Anžur skupno s tovarišem Cento. Anžur je že presedel po ječah 12 let in 6 mesecev. Po zadnjem pobegu se je zadrževal po ljubljanski okolici in je policija znala, kje približno se zadrži. Zadnje nedeljo dne 16. sept. se je priklatil Anžur v vas Sp. Zadobravo, kjer imajo Anžurjevi hišico. Zvečer je srebal pri mizi pod kostanjem kavo, ko so obkolili orožniki hišo in ga hoteli prijeti živega. Anžur je skušal orožnikom pobegniti in je bil zaboden nekaj cm nad srcem. Bajonet mu je prerezal žilo odvodnico in je izkrvavel.

Vlomilci oplenili blagajno odvetnika. V noči 15. septembra je bil izvršen dobro zasnovan vlom v hišo odvetnika dr. Jožefa Globevnika v Novem mestu. Vlom sta izvršila najbrž dva možka, katerima so bile hišne razmere znane in sta tudi znala za odvetnikovo železno blagajno. Lopova sta odprla železno vrtno ograjo ter sta najprej vrgla psu volčnjaku s strihlinom zastrupljeno meso, od česar je sicer skrbni čuvaj naglo poginil. Iz vrta sta dosegla hišna vrata, katera sta odprla s ponarejenim ključem in istotako sta prišla v odvetnikovo pisarno, kjer je blagajna in v katero sta vlomila s »svinjsko nogo«. Izrezala sta v steni blagajne precejšnjo luknjo, skozi katero sta izmaknili veliko usnjato listnico. V njej so bili trije tisočaki, popolnoma novi. Poleg je bil še en bankovec za 1000 Din, 14 bankovcev po 100 Din, več kovancev po 50 D, 5 avstrijskih zlatnikov po 20 kron, 16 ameriških dolarjev, 2 holandska bankovca po 10 gld, 2 belgijska bankovca po 5 belgov, 7 italijanskih lir in 2 bankovca po 5 šillingov. Nadalje sta odnesla tudi večje število kolkov po 2 in 5 Din. Vlomila sta tudi v pisalno mizo, kjer sta upala najti prav tako dober plen. V njej pa nista dobila razen nekaj tujih valut nobenih drugih vrednosti. Iz blagajne sta razmetala večje število hranilnih knjižic različnih denarnih zavodov, ki pa jih nista odnesla v bojazni zase. Prav tako sta pustila na mestu ostale vrednostne papirje, ki jih je bilo v blagajni in v mi n predalu za več tisoč dinarjev. Ker so bile hranilne knjižice zapечатene v kuvertah, sta vlomilca mislila, ko sta izpraznjevala blagajno, da je tudi v poleg ležeči kuverti hranilna knjižica. V tej kuverti pa je bilo 2800 Din v bankovcih, ki jih je našel lastnik dr. Globevnik pri preiskavi nedotaknjene v blagajni. Vsa škoda znaša nad 10 tisoč dinarjev. Vlom in nered v pisarni je prvi opazil v zgod jih jutranjih urah odvetnik sam, ki je zadevo takoj naznanil novomeškemu orožnikom.

50letnica srbskih železnic. Prva proga Belgrad—Niš je bila zgrajena leta 1884 in je peljal 24. avgusta po njej prvič vlak. Za redni osebni promet so otvorili progo dne 3. sept.